

การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัล ของนักเรียนนักศึกษา

Academic Management of Vocational Institutes Based on the Concept of Students' Digital Literacy Development

Received: December 23, 2018
Revised: May 17, 2019
Accepted: May 24, 2019

พีรสิษฐ์ มีสมสาร (Peerasitch Meesomsarn)*

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (Suebsakul Narintarangkul Na Ayudhaya)**

เพ็ญวรา ชูประวัตติ (Penvara Xupravati)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาและแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา 2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 274 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร (4) การวัดและประเมินผล และแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา ประกอบไปด้วย 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การพัฒนาการใช้ (2) การพัฒนาการรู้เข้าใจ (3) การพัฒนาการรู้สร้างสรรค์ 2. สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.614$ และ $SD = 0.836$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.606$ และ $SD = 0.554$)

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ การพัฒนาการรู้ดิจิทัล สถานศึกษาอาชีวศึกษา

* นิสิตดุขบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Ph.D. Student, Division of Educational Administration, Faculty of Education, Chulalongkorn University,
peerasitch@gmail.com, 084-805-4444

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Dr., Division of Educational Administration, Faculty of Education, Chulalongkorn University, suebsakuln@gmail.com,
081-486-9990

*** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Dr., Division of Educational Administration, Faculty of Education, Chulalongkorn University, penvara@gmail.com ,
084-100-0499

Abstract

The research objectives were to 1. Study the framework of academic management of vocational institute and the concept of digital literacy development of vocational students 2. Study the current and the desirable states of academic management of vocational institute based on the concept of students' digital literacy development. The samples of the study were 274 Vocational Institutes under the Office of Vocational Education Commission. The research instruments were questionnaires and strategic evaluation form to testify feasibility and appropriateness of the strategies. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results were as follows: 1) The framework of academic management consisted of 4 areas which were (1) Curriculum (2) Teaching and Learning (3) Extra-Curricular activities (4) Measurement and Evaluation process. The framework of digital literacy development consisted of 3 areas which were (1) Usability of digital literacy development (2) Understanding of digital literacy development (3) Creativity of digital literacy development 2. The current state as a whole was at the high level ($\bar{X} = 3.614$ and $SD = 0.836$) while the desirable state as a whole was at the highest level ($\bar{X} = 4.606$ and $SD = 0.554$).

Keywords: Academic Management, Digital Literacy Development, Vocational Institutes

บทนำ

ปัจจุบันเราอยู่ในยุคการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) เป็นช่วงเวลาที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน สินค้า ทุน และแรงงาน สามารถเคลื่อนย้ายไปทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว โอกาสของธุรกิจดิจิทัลรูปแบบใหม่ กำลังเกิดขึ้นจนมีผลกระทบต่อธุรกิจที่มีอยู่เดิม จะมีการใช้งานหุ่นยนต์ เครื่องจักรกลอัตโนมัติ และ Software เข้าแทนที่การใช้มนุษย์ (Chui, Manyika and Miremadi, 2016) ธุรกิจในรูปแบบเดิมที่ไม่ปรับตัว และไม่มีขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จะประสบต่อช่วงเวลาที่ยากลำบาก คาดว่าในอนาคตอันใกล้ หลายๆธุรกิจ รวมไปถึงระบบการศึกษา จะถูกเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันจนตั้งตัวไม่ทัน หลายๆสิ่งจะถูกแทนที่ด้วยบริการรูปแบบใหม่โดยสิ้นเชิง และจะกระทบต่อคนในตลาดแรงงานที่ไม่มีความรู้และความเข้าใจเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างแน่นอน ดังนั้นสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้สร้างกำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน ควรจะทำความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกในเรื่องนี้ การปรับตัวเข้ากับดิจิทัลจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ “การรู้ดิจิทัล” (Digital Literacy) เพื่อเตรียมกำลังคนให้พร้อมก่อนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งการแก้ปัญหาเชิงรุกต่อการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ประชากรที่ศึกษาควรเป็นนักเรียนประเภท “อาชีวศึกษา” เพราะเป็นประชากรที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเร็วที่สุด และอาชีวศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ และมีอิทธิพลต่อความมั่นคงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์, 2555)

การปฏิวัติดิจิทัล เป็นการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีจากแบบอนาล็อกไปสู่เทคโนโลยีดิจิทัล ได้ทำให้ทุกๆ ธุรกิจเปลี่ยนไป รวมทั้งการศึกษาด้วย การปฏิวัติดิจิทัลนับเป็นจุดเริ่มต้นของยุคข้อมูลข่าวสาร หรือบางครั้งเรียกว่า การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 3 (Third Industrial Revolution) ตัวอย่างของผลกระทบจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ต่อธุรกิจที่ไม่ปรับตัว ได้แก่ ร้านหนังสือและร้านถ่ายรูป มีจำนวนลดลงและเริ่มปิดตัวลง, หนังสือพิมพ์และนิตยสาร มียอดขายลดลงและเริ่มปิดตัวลง, แม้แต่ในต่างประเทศ ร้านหนังสือขนาดใหญ่ในอเมริกา เช่น Barnes & Noble ได้ปิดตัวลงในหลายๆ สาขา และกำลังจะเปลี่ยนเป็นร้านหนังสือออนไลน์, Wal-Mart บริษัท Retail ที่ใหญ่ที่สุดในโลก เริ่มปิดตัวลงในบางสาขา เพราะการเข้ามาแทนที่ของสินค้าออนไลน์, Kodak ผู้ผลิตฟิล์มชั้นนำของโลกได้ปิดตัวลงเมื่อเดือนกรกฎาคม 2558, ประเทศนอร์เวย์ประกาศเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ว่าจะไม่ใช้ธนบัตรในอนาคตอีกต่อไป เพราะระบบค่าเงินกำลังเปลี่ยนแปลงเป็นเงินดิจิทัล, จำนวนตู้กดเงินอัตโนมัติ (ATM) มีจำนวนลดลง, ธนาคารต่างๆ ลดการเปิดสาขาจนถึงปิดสาขา เนื่องจากมีการทำธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาแทนที่ เพราะสะดวกสบายกว่า ประกอบกับต้นทุนที่ต่ำลงอย่างมากของเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว ดังนั้นคนในชาติควรจะทำความเข้าใจกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในเรื่องนี้ ต้องรู้ว่าสิ่งใดที่ไม่สามารถต้านทานได้ แต่สามารถชนะได้ด้วยความรู้และปัญญา ควรเรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้ากับดิจิทัล (Settapon Malisuan, 2016)

“การรู้ดิจิทัล” หรือ “Digital Literacy” เป็นการปรับตัวเข้ากับดิจิทัล ซึ่งเป็นความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เช่น คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการรับมือกับการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ซึ่งในประเทศไทยได้มีนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลประกอบไปด้วย **นโยบายเศรษฐกิจแบบดิจิทัล (Digital Economy)** เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันประเทศไทยไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศอย่างจริงจัง เพื่อให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลก และสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้ **นโยบายประเทศไทย 4.0** เป็นโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจใหม่บนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ในศตวรรษที่ 21 ได้ **นโยบายพัฒนากำลังคนดิจิทัล หรือ (Digital Workforce)** รัฐบาลได้วางนโยบายปฏิรูปประเทศไทยสู่ดิจิทัลไทยแลนด์อย่างเต็มประสิทธิภาพ ด้วยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล พ.ศ.2559-2563 เพื่อเตรียมพร้อมรับเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยเป้าหมาย คือ ต้องมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์วัยทำงานให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ **ทางด้านกฎหมาย** ได้ออกพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 17) พ.ศ.2559 ตั้ง “กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” เป็นกระทรวงใหม่ที่มาแทนที่ “กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร”

“สถานศึกษาอาชีวศึกษา” หมายถึง วิทยาลัย ศูนย์ หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสายอาชีพ ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและภูมิภาค ซึ่งนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาจะมีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะอาชีพ สามารถลงมือปฏิบัติงานได้จริง ซึ่งผู้ที่สำเร็จการศึกษาของอาชีวศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพได้ทันที ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา เมื่อเทียบกับการศึกษาประเภทสามัญศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษา กล่าวว่า หนึ่งทิศทางการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศไทยต้องการแรงงานที่มีคุณภาพจากอาชีวศึกษา และอาชีวศึกษายังได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน แต่ก็ยังไม่สามารถเปลี่ยนค่านิยมของนักเรียนและผู้ปกครองได้ ด้วยประเด็นเหตุผล ดังนี้ ข้อมูลจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559 กล่าวว่า จำนวนนักเรียนประเภทอาชีวศึกษามีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ คือ ลดลงจาก 754,725 คน ในปีการศึกษา 2553 เหลือเพียง 654,476 คน ในปีการศึกษา 2558 หรือลดลงร้อยละ 13.28 ในขณะที่นักเรียนประเภทสามัญศึกษาแม้จะลดลงบ้างในบางปี แต่ในภาพรวมก็เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.66 คือ เพิ่มขึ้นจาก 1,309,184 คน ในปีการศึกษา 2553 เป็น 1,344,063 คน ในปีการศึกษา 2558 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ผล V-NET ปีการศึกษา 2560 ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 41.60 และนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.2) มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 37.11 จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่ามาตรฐานการศึกษาของอาชีวศึกษาดำรงต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เมื่อดูข้อมูลจำนวนคนที่เข้าสู่ตลาดแรงงานของนักเรียนประเภทอาชีวศึกษาเมื่อเทียบกับปริญญตรี กรมการจัดหางานได้เปิดเผยข้อมูลของปี 2557 ว่า จำนวนผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานของนักเรียนประเภทอาชีวศึกษาทั้ง 2 ระดับ คือ ปวช. และ ปวส. มีสัดส่วนการเข้าสู่ตลาดแรงงานเพียงร้อยละ 17.8 ของผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด ถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับผู้ที่เรียนสายสามัญและจบการศึกษาระดับปริญญตรีที่สูงถึงร้อยละ 61.5 ของผู้ที่เข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI ที่ยืนยันข้อมูลว่า สัดส่วนของผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพอายุที่ประมาณ 66:34 และอยู่ในระดับนี้มานาน โดยไม่มีแนวโน้มว่าจะดีขึ้น นอกจากนั้น ความเหลื่อมล้ำของนักเรียนประเภทอาชีวศึกษาเมื่อเทียบกับปริญญตรี พบว่ามีความเหลื่อมล้ำอยู่หลายด้าน เช่น เงินเดือนและรายได้ ค่านิยมและภาพลักษณ์ สุดท้าย คือ ความไม่สมดุลของอุปสงค์และอุปทานของแรงงานอาชีวศึกษาในตลาดแรงงานในปัจจุบัน หมายความว่า เกิดความไม่สมดุลขึ้นระหว่าง ความต้องการแรงงานอาชีวศึกษาในตลาดแรงงานกับจำนวนบัณฑิตอาชีวศึกษาที่จบการศึกษาและเข้าสู่ตลาดแรงงาน ซึ่งในแต่ละปีจะมีบัณฑิตอาชีวศึกษาจบการศึกษาประมาณ 2.3 แสนคน แต่ตลาดแรงงานต้องการไม่น้อยกว่า 5 แสนคน แต่จำนวนบัณฑิตอาชีวศึกษาที่จบการศึกษายังขาดทักษะแรงงานที่จำเป็นต่อตลาดแรงงานอีกด้วย

ดังนั้นการแก้ปัญหาเชิงรุกที่ควรจะทำกับอาชีวศึกษา คือ การสร้างทักษะการรู้ดิจิทัลให้กับนักเรียน นักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) โดย นาย สุเทพ ชิตยวงษ์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กล่าวว่า อาชีวศึกษาได้จัดการศึกษาเพื่อตอบสนองนโยบาย 4.0 ผลิคนักศึกษาให้สอดคล้องกับ 10 อุตสาหกรรมหลัก โดยได้มีการพัฒนาหลักสูตรอาชีวะฟรี เมียม หรือโครงการเพื่อยกระดับคุณภาพหลักสูตรอาชีวศึกษาตามนโยบายรัฐในสาขาต่างๆ ได้แก่ สาขาระบบขนส่ง ทางราง สาขาแม็คคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ สาขาช่างอากาศยาน สาขาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม สาขาโลจิสติกส์ และสาขาเกษตรสมัยใหม่ (สมาร์ทฟาร์มมิ่ง) นอกจากนั้น สอศ. ได้มีการปรับกระบวนการบริหารให้วิทยาลัยอาชีวะ ทุกแห่ง มีระบบฐานข้อมูลข้อมูลเชิงดิจิทัล และจัดทำฐานข้อมูล หรือ Big Data ขึ้นมา เพื่อให้วิทยาลัยแต่ละแห่งได้ เห็นถึงทิศทางการพัฒนากำลังคนและพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน จากข้อมูลที่กำลังมาทั้งหมด การแก้ปัญหาเชิงรุก (Vision Based) ต่อการปฏิวัติดิจิทัล หรือ Digital Revolution วงการการศึกษาโดยเฉพาะอาชีวศึกษาควรสร้างองค์ ความรู้เรื่องการรู้ดิจิทัล หรือ Digital Literacy และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนักเรียนนักศึกษาอาชีวศึกษาหรือนักเรียน สายอาชีพ เพราะเป็นประชากรที่เข้าสู่ตลาดแรงงานเร็วที่สุด และอาชีวศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศไทย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และแนวคิดการ พัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา
2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ตามแนวคิดการพัฒนารู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา

วิธีการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบแนวคิดงานวิจัยการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และ แนวคิดการพัฒนารู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา

วิธีการศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับ “การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และ แนวคิดการพัฒนารู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา” คือ การศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ “ด้านการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา” และ “การพัฒนารู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา” เพื่อสรุป วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เป็นองค์ประกอบของกรอบ แนวคิดในงานวิจัย โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม จากนั้น นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆเพื่อประเมินกรอบแนวคิดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยวิเคราะห์ผลการ ประเมินกรอบแนวคิดเพื่อหาค่าความตรงด้านเนื้อหา โดยใช้ความถี่ และร้อยละ กำหนดเกณฑ์การยอมรับผลการ ประเมินกรอบแนวคิดไว้ที่ $\geq$ ร้อยละ 80 แล้วจึงนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารู้ดิจิทัลของนักเรียน นักศึกษาในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษา อาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา

วิธีการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยเริ่มจากการนำผลการประเมินกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพัฒนาเป็นเครื่องมือ (แบบสอบถาม) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์จากผู้ให้ข้อมูล โดยใช้ฐานข้อมูลจำนวนสถานศึกษาอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยผลการประเมินความเที่ยง ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน นักศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งผลที่ออกมาเท่ากับ 0.987 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล ประกอบไปด้วย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ทั่วประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 914 แห่ง ประกอบไปด้วย สถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล 428 แห่ง และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน 486 แห่ง ได้แยกประเภทและที่ตั้งของสถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษาทั่วประเทศไว้ 4 ประเภท คือ 1. อาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร 2. อาชีวศึกษารัฐบาล ในเขตภูมิภาค 3. อาชีวศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 4. อาชีวศึกษาเอกชน ในเขตภูมิภาค ซึ่งในแต่ละประเภทประกอบไปด้วยสถานศึกษาทั้ง 3 ขนาด คือ 1. ขนาดเล็ก (มีนักเรียนนักศึกษาไม่เกิน 1,000 คน) 2. ขนาดกลาง (มีนักเรียนนักศึกษา 1,001-2,400 คน) และ 3. ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนนักศึกษาตั้งแต่ 2,401 คน ขึ้นไป)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สถานศึกษาประเภทอาชีวศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ทั่วประเทศ จำนวน 274 แห่ง ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มโดยใช้หลักอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ด้วยการแบ่งชั้นตามประเภท (รัฐและเอกชน) ตามที่ตั้ง (กรุงเทพมหานครและภูมิภาค) และตามขนาดสถานศึกษา (ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่) เพื่อให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนประชากรที่ดีและครอบคลุม

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ) จำนวน 1 คน , ครูผู้สอน (ครูวิชาการหรือครูที่สอนด้านดิจิทัล) จำนวน 1 คน และ นักเรียนนักศึกษา (นักเรียนหรือนักศึกษา) จำนวน 1 คน

	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวมทุกขนาด	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
รัฐ								
กทม	8	6	7	6	6	5	21	17
ภูมิภาค	192	52	127	35	88	24	407	111
รวม	200	58	134	41	94	29	428	128
เอกชน								
กทม	45	25	24	18	7	6	76	49
ภูมิภาค	336	76	68	16	6	5	410	97
รวม	381	101	92	34	13	11	486	146
รวมทั้งหมด	581	159	226	75	107	40	914	274

ผลการศึกษา

1. ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา

ผลการศึกษารอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาเป็นดังนี้

1.1 ศึกษากรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ตารางสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการบริหารวิชาการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546)	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2550)	หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักวิชาการ (2551)	Forest and Kinser (2545)	Fry, Ketteridge, and Marshall (2552)	สมาน อัครภูมิ (2551)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	งานบริหารของอาชีวศึกษาฝ่ายวิชาการ	การบริหารวิชาการ
งานด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	การวางแผนการบริหารงานวิชาการ	การจัดทำหลักสูตร	หลักสูตร	การพัฒนาหลักสูตร	การวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	งานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน	การพัฒนาหลักสูตร

ตารางสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการบริหารวิชาการการอาชีวศึกษา (ต่อ)

สำนักงาน คณะกรรมการ การ ประถมศึกษา แห่งชาติ (2546)	พระราช บัญญัติ การศึกษา แห่งชาติ (2550)	หน่วย ศึกษานิเทศ ก์ สำนัก วิชาการ (2551)	Forest and Kinser (2545)	Fry, Ketteridge, and Marshall (2552)	สมาน อัครภูมิ (2551)	ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2553)	งานบริหาร ของ อาชีวศึกษา ฝ่ายวิชาการ	การบริหาร วิชาการ
งานด้านการ สอนและการ จัดการเรียน การสอน	การจัดการ เรียน การ สอนใน สถานศึกษา	การจัดการ เรียนการ สอน	การจัดการ เรียนรู้	การจัด แผนการ เรียน การ จัดครู เข้า สอน การ พัฒนาการ เรียนการ สอน	การ จัดการ เรียนการ สอน	การจัด ดำเนินการ เกี่ยวกับ การเรียน การสอน	งานสื่อการ เรียนการสอน	การจัดการเรียน การสอน
งานวัดผลและ ประเมินผล	การวัดผล ประเมินผล และ ดำเนินการ เทียบโอน ผลการเรียน	การนิเทศ การศึกษา	การ ประเมินผล	การนิเทศ การสอน	การ ประเมินผล งาน วิชาการ	การนิเทศ การสอน	งานวัดและ ประเมินผล	การวัดและ ประเมินผล

เมื่อสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการบริหารวิชาการการอาชีวศึกษา องค์ประกอบการบริหาร
วิชาการการอาชีวศึกษา ประกอบไปด้วย 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. การจัดการเรียนการสอน 3. การวัดและ
ประเมินผล แต่เนื่องจากอาชีวศึกษาเป็นการจัดการศึกษาสายอาชีพ จึงจำเป็นต้องเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเข้า
ไปในการบริหารวิชาการด้วย

กิจกรรมเสริมหลักสูตร ของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (2546)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545
(ปรับปรุง พ.ศ. 2546) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 โดยกำหนดโครงสร้าง
หลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาสามัญ หมวดวิชาชีพ หมวดวิชาเลือกเสรี ฝึกงาน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร
เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความชำนาญในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็น
ผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้อง
กับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ดังนั้นกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึง
เหมาะกับการบริหารวิชาการอาชีวศึกษา

สรุปได้ว่า “การบริหารวิชาการอาชีวศึกษา” จากการรวบรวมข้อมูลการบริหารวิชาการจากหน่วยงานสำคัญทางการศึกษา ประกอบไปด้วย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2550) และหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักวิชาการ (2551) จากนักวิชาการการศึกษาต่างประเทศ ประกอบไปด้วย Forest and Kinser (2545) และ Fry, Ketteridge and Marshall (2552) จากนักวิชาการการศึกษาในประเทศ ประกอบไปด้วย สมาน อัสวภูมิ (2551) และ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) จากระเบียบบริหารสถานศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ของสำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามหลักการบริหาร ที่ประกอบไปด้วย กระบวนการการวางแผน (Plan) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implement) และการประเมินผล (Evaluate) จึงแบ่งการบริหารวิชาการอาชีวศึกษาเป็น 4 ขอบข่าย ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตร
- 2) การจัดการเรียนการสอน
- 3) กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 4) การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบทั้ง 4 อย่างของการบริหารวิชาการที่ประกอบไปด้วย ‘การพัฒนาหลักสูตร’ ‘การจัดการเรียนการสอน’ ‘กิจกรรมเสริมหลักสูตร’ และ ‘การวัดและประเมินผล’ มีเป้าประสงค์เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาสามารถนำองค์ความรู้ด้าน “การพัฒนาการรู้ดิจิทัล” ไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือสมัครงานได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ ซึ่งตรงกับโจทย์วิจัยของผู้วิจัย ที่ต้องการรับมือกับ “ยุคปฏิวัติดิจิทัล”

1.2 ศึกษากรอบแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัล

ผลการศึกษารอบแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลเป็นดังนี้

ตารางสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการพัฒนาการรู้ดิจิทัล

	Digital Britain Media Literacy Working Group. (2009)	ICDL (The International Computer Driving Licence)	DigCom2.1 The Digital Competence Framework for Citizens
การพัฒนาการรู้ใช้	การเข้าถึง การเลือกใช้และความสามารถในการใช้งาน อุปกรณ์ไอที เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ได้อย่าง	การเข้าถึงและการรับรู้ข้อมูลดิจิทัล คอมพิวเตอร์เบื้องต้น อินเทอร์เน็ตเบื้องต้น	การรู้สารสนเทศและข้อมูล การใช้ ค้นหา และกรองข้อมูลดิจิทัล การสื่อสารและความร่วมมือกัน

ตารางสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการพัฒนาการรู้ดิจิทัล (ต่อ)

	Digital Britain Media Literacy Working Group. (2009)	ICDL (The International Computer Driving Licence)	DigCom2.1 The Digital Competence Framework for Citizens
	ปลอดภัย ครอบคลุมตั้งแต่เทคนิคขั้นพื้นฐานสู่เทคนิคขั้นสูง	ตระหนักรู้ความปลอดภัย ใช้งานเอกสารเบื้องต้น การรู้ดิจิทัล นำเสนอผลงานสำหรับใช้งาน ตารางคำนวณสำหรับใช้งาน ประมวลคำสำหรับใช้งาน สมรรถนะดิจิทัล จัดการฐานข้อมูล ความปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	มารยาททางสังคมอินเทอร์เน็ต การสร้างเนื้อหาดิจิทัล ลิขสิทธิ์ ความปลอดภัย การป้องกันอุปกรณ์ การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว การรักษาสุขภาพ การรักษาสิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหา การแก้ไขปัญหาทางเทคนิค
การพัฒนาการรู้เข้าใจ	ทักษะในการประเมินสื่อ สารสนเทศชนิดต่างๆ รวมถึงเข้าใจบริบทของสื่อดิจิทัลและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อติดต่อสื่อสาร ทำงานร่วมกัน และประสานความร่วมมือ	การรู้ดิจิทัล เข้าใจบริบทคอมพิวเตอร์ เข้าใจบริบทอินเทอร์เน็ต สมรรถนะดิจิทัล ความร่วมมือแบบออนไลน์	การรู้สารสนเทศและข้อมูล การประเมินข้อมูลดิจิทัล การสื่อสารและความร่วมมือกัน การโต้ตอบผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล การแบ่งปันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล มีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล การทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล

ตารางสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการพัฒนาการรู้ดิจิทัล (ต่อ)

	Digital Britain Media Literacy Working Group. (2009)	ICDL (The International Computer Driving Licence)	DigCom2.1 The Digital Competence Framework for Citizens
			การแก้ปัญหา ระบุความต้องการและการ ตอบสนองทางเทคโนโลยี
การพัฒนาการรู้ สร้างสรรค์	ความสามารถในการ ประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัล ได้อย่างสร้างสรรค์ หลากหลาย และมี ประสิทธิภาพ เพื่อกำหนด ยุทธศาสตร์ นโยบาย ตลอดจนการ พัฒนา ความสามารถในการ สร้างสรรค์นวัตกรรม	สมรรถนะดิจิทัล การบริหารจัดการ โครงการ การตกแต่งภาพ ตกแต่งเว็บไซต์ ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิด้านดิจิทัล นำเสนอผลงานขั้นสูง ตารางการคำนวณขั้นสูง ประมวลผลค่าขั้นสูง จัดการฐานข้อมูลขั้นสูง การจัดการแบบดิจิทัล กลยุทธ์ การจัดการ	การรู้สารสนเทศและข้อมูล การจัดการข้อมูลดิจิทัล การสื่อสารและความร่วมมือกัน การจัดการข้อมูลดิจิทัล การสร้างเนื้อหาดิจิทัล การพัฒนาเนื้อหาดิจิทัล การรวมและการปรับเนื้อหา ดิจิทัลใหม่ การเขียนโปรแกรม การแก้ปัญหา สร้างสรรค์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ระบุความเหลื่อมล้ำทาง สมรรถนะดิจิทัล

จากตารางสังเคราะห์แบบสรุปสาระสำคัญของการพัฒนาการรู้ดิจิทัล สามารถสรุปนิยามของการพัฒนาการรู้ดิจิทัล ดังนี้

1. การพัฒนาการรู้ใช้ (Usability of digital literacy development) หมายถึง การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัล การพัฒนาการเลือกใช้ข้อมูลดิจิทัล และการพัฒนาการใช้งานอุปกรณ์ดิจิทัล เพื่อสร้างทักษะการใช้งานดิจิทัลทุกระดับ และใช้งานด้านดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย

องค์ประกอบของการพัฒนาการรู้ใช้ ประกอบไปด้วย

1.1) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลดิจิทัล สามารถค้นคว้าและได้รับสารสนเทศที่ต้องการ โดยเครื่องมือช่วยค้นต่างๆ ทั้งจากทรัพยากรสารสนเทศของสถานศึกษา และทรัพยากรสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต (สารสนเทศ IT)

1.2) การพัฒนาการเลือกใช้ข้อมูลดิจิทัล สามารถเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ เช่น เลือกข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา เลือกข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ เลือกข้อมูลที่มีความสะดวกในการใช้งาน และเลือกข้อมูลที่มีเนื้อหาทันสมัย (สารสนเทศ IT)

1.3) การพัฒนาการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล สามารถใช้อุปกรณ์ไอทีต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และแอปพลิเคชันต่างๆ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่เทคนิคขั้นพื้นฐานสู่เทคนิคขั้นสูงขึ้นไปได้อย่างปลอดภัย โดยถูกต้องตามกฎหมาย ลิขสิทธิ์ และจริยธรรม (การสื่อสาร CT)

2. การพัฒนาการรู้เข้าใจ (Understanding of digital literacy development) หมายถึง การพัฒนาการประเมินบริบทของสื่อดิจิทัล และการพัฒนาการจัดการสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อติดต่อสื่อสารและประสานงานร่วมมือ

องค์ประกอบของการพัฒนาการรู้เข้าใจ ประกอบไปด้วย

2.1) การพัฒนาการประเมินบริบทของสื่อดิจิทัล การเข้าใจบริบทของคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สามารถประเมินข้อมูลดิจิทัลต่างๆ ระบุความต้องการและตอบสนองทางเทคโนโลยีที่พบบนโลกออนไลน์ได้

2.2) การพัฒนาการจัดการสารสนเทศ สามารถติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ร่วมมือ ทำงานร่วมกัน แบ่งปัน และมีส่วนร่วมในการเป็นพลเมืองดิจิทัลโดยใช้เทคโนโลยีได้

3. การพัฒนาการรู้สร้างสรรค์ (Creativity of digital literacy development) หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลได้อย่างสร้างสรรค์ หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม

องค์ประกอบของการพัฒนาการรู้สร้างสรรค์ ประกอบไปด้วย

3.1) การพัฒนาความสามารถในการประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลอย่างสร้างสรรค์ หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อิเล็กทรอนิกส์บุค วิดีโอเทเลคอนเฟอเรนซ์ ระบบวิดีโอออนดีมานด์ หรือการประยุกต์ใช้ในงานทะเบียนของสถานศึกษา

3.2) การพัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เช่น นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product innovation) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) และ นวัตกรรมการจัดการ (Management Innovation)

2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษา เป็นดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวม

ตารางสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวม

การบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตาม แนวคิด การพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
- การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.60	0.82	มาก	4.58	0.57	มาก
	7	0		1	3	ที่สุด
- การบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน	3.64	0.83	มาก	4.61	0.54	มาก
	3	7		1	4	ที่สุด
- การบริหารวิชาการด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.60	0.83	มาก	4.60	0.55	มาก
	3	2		9	4	ที่สุด
- การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	3.60	0.86	มาก	4.63	0.53	มาก
	8	0		3	7	ที่สุด
ภาพรวม	3.61	0.83	มาก	4.60	0.55	มาก
	4	6		6	4	ที่สุด

จากตาราง พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.614$ และ $SD = 0.836$) และอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.643$ และ $SD = 0.837$) ส่วนสภาพปัจจุบันของกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.603$ และ $SD = 0.832$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูledgeทึลของนักเรียนนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.606$ และ $SD = 0.554$) และอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.633$ และ $SD = 0.537$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.581$ และ $SD = 0.573$)

2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นต้นี้

ตารางสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวทางการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา โดยภาพรวม จำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การบริหาร วิชาการของ สถานศึกษา อาชีวศึกษา ตามแนวคิด การพัฒนาการ รู้ดิจิทัลของ นักเรียน นักศึกษา	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล								รวม	
	ผู้บริหาร				ครู				นักเรียนนักศึกษา	
	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพ ที่พึง ประสงค์
	$\bar{X}$ (SD)	แปล ผล	$\bar{X}$ (SD)	แปล ผล	$\bar{X}$ (SD)	แปล ผล	$\bar{X}$ (SD)	แปล ผล	$\bar{X}$ (SD)	$\bar{X}$ (SD)
1. การพัฒนา หลักสูตร	3.63 8 (0.785)	มาก	4.60 0 (0.53)	มากที่สุด	3.55 8 (0.805)	มาก	4.57 3 (0.562)	มากที่สุด	3.62 4 (0.868)	4.58 1 (0.73)
2. การจัดการ เรียนการสอน	3.67 3 (0.808)	มาก	4.62 9 (0.527)	มากที่สุด	3.60 8 (0.797)	มาก	4.59 9 (0.539)	มากที่สุด	3.64 7 (0.902)	4.61 3 (0.44)
3. กิจกรรม เสริมหลักสูตร	3.63 7 (0.809)	มาก	4.62 2 (0.545)	มากที่สุด	3.59 2 (0.800)	มาก	4.62 3 (0.539)	มากที่สุด	3.57 9 (0.883)	4.60 2 (0.77)
4. การวัดและ ประเมินผล	3.67 1 (0.817)	มาก	4.64 3 (0.521)	มากที่สุด	3.58 5 (0.833)	มาก	4.62 4 (0.538)	มากที่สุด	3.55 9 (0.915)	4.63 7 (0.73)
ภาพรวม	3.655 (0.805)	มาก	4.623 (0.538)	มากที่สุด	3.586 (0.809)	มาก	4.605 (0.545)	มากที่สุด	3.602 (0.892)	4.614 (0.554)

จากตารางสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูปร่างจิตใจของนักเรียนนักศึกษา ในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.655$ และ $SD = 0.805$) รองลงมา คือ นักเรียนและครู ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้บริหารให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.623$ และ $SD = 0.538$) แต่รองลงมา คือ ครูและนักเรียน ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารให้ความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.655$ และ $SD = 0.805$) โดยด้านการจัดการเรียนการสอน สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.673$ และ $SD = 0.808$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.623$ และ $SD = 0.538$) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการวัดและประเมินผล สภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.643$ และ $SD = 0.521$) ครูให้ความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.586$ และ $SD = 0.809$) โดยด้านการจัดการเรียนการสอน สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.608$ และ $SD = 0.797$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.605$ และ $SD = 0.545$) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการวัดและประเมินผล สภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.624$ และ $SD = 0.538$) นักเรียนให้ความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมากและอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X} = 3.602$ และ $SD = 0.892$) โดยด้านการจัดการเรียนการสอน สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.647$ และ $SD = 0.902$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.592$ และ $SD = 0.580$) และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการวัดและประเมินผล สภาพพึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.607$ และ $SD = 0.573$)

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันในภาพรวมของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนารูปร่างจิตใจของนักเรียนนักศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.614$) และอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.643$) ส่วนสภาพปัจจุบันของกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.603$) แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันสถานศึกษาอาชีวศึกษามีการบริหารวิชาการตามแนวคิดการพัฒนารูปร่างจิตใจในระดับหนึ่งแล้ว โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้การพัฒนารูปร่างจิตใจในปัจจุบันอาจประสบปัญหาหลายด้าน เช่น หลักสูตรล้าสมัย ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจิตใจ สื่อการเรียนการสอนไม่ทันสมัย ส่วนด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะกิจกรรมเสริมหลักสูตรในปัจจุบันยังไม่ได้มุ่งเน้นที่การฝึกทักษะวิชาชีพมากนัก ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 ให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเข้าไปเสริมด้วย เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความชำนาญในทักษะวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่า ผู้บริหารให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.655$) รองลงมา คือ นักเรียน และครู ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้บริหารให้ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดอีกเช่นกัน และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.623$) แต่รองลงมา คือ ครูและนักเรียน ตามลำดับ อาจสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาควรพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครู ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีสภาพปัจจุบันต่ำสุด เพราะครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการรู้ดิจิทัลให้กับนักเรียนนักศึกษา สอดคล้องกับ นพพร จันทระนาชู และ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา (2561) ที่กล่าวว่า ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาวิธีสอนแบบโครงการที่ส่งเสริมทักษะทางสังคม ทักษะการสร้างนวัตกรรม และการปฏิบัติงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้บริหารและครู สามารถนำกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา ไปเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตร การวัดและประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการรู้ดิจิทัลให้กับนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ของการบริหารวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาตามแนวคิดการพัฒนาการรู้ดิจิทัลของนักเรียนนักศึกษา โดยใช้ค่าดัชนีความสำคัญของการลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เนื่องจากผลวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีความแตกต่างกันหลายด้าน การวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นจะช่วยให้มีข้อมูลในการพัฒนา

References

- Atsawaphum, S. (2008). *kānbōrīhān kānsuksā samai mai*: [Modern Educational Administration]: *nāēkhīt thrītsadī lāe kān patibat*. [Concept, Theory and Practice]. Phim khrang thī 4. [4th Edition]. ‘Ubon rārchathānī: [Ubonratchathani]: ‘Ubon kit ‘ōpset kānphim. [Ubonkit Offset Printing]
- Carretero, S., Vuorikari, R., & Punie, Y. (2017). DigComp 2.1: The Digital Competence Framework for Citizens with eight proficiency levels and examples of use (No. JRC106281). Joint Research Centre (Seville site).
- Chantaranamchoo, N. & Sukjairungwattana, T. (2018) “*nāēothāng kānphatthana thaksa wichāchīp khōng naksuksā sathāban kān ‘āchīwasuksā phāk klāng sī phūa kānphatthana sapphayākōn manut sū prathet Thai 4.0*” [Guidelines for Professional Skills of Students from the Institute of Vocational Education: Central Region 4 for Human Development towards Thailand 4.0] **Veridian E-Journal**, Silpakorn University. 11, 3. (September-December). 2561
- Chui, M., Manyika, J., & Miremadi, M. (2016). Where machines could replace humans—and where they can’t (yet). *McKinsey Quarterly*, July 2016.
- Department of Curriculum and Instruction, Ministry of Education. (1997). *kānbōrīhān ngān wichākān*. [Academic Administration]. Krung Thēp: [Bangkok]: krom [Department]
- Digital Britain Media Literacy Working Group. (2009). Report of the Digital Britain Media Literacy Working Group.
- Digital Literacy Competency Framework by ICDL (International Computer Driving License) Retrieved from <https://www.icdlthailand.org/>
- Education Officer. (2008). *khūmū kānbōrīhān chatkān nai rōngriān sangkat Krung Thēp Mahā Nakhōn*. [School Management Handbook for Bangkok Metropolitan]. *kānbōrīhān ngān wichākān*. [Academic Administration]. Krung Thēp: [Bangkok]: samnak kānsuksā [Education office]
- Forest, J. J., & Kinser, K. (2002). *Higher Education in the United States: AL* (Vol. 1). Abc-clio.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (Eds.). (2008). *A handbook for teaching and learning in higher education: Enhancing academic practice*. Routledge.
- Ministry of Digital Economy and Society. (2016). *phāen phatthana dīchīthan phūa sēthakit lāe sangkhom* [Digital Development for Economic and Social Development].

- Office of the Vocational Education Commission. (2017) *kānchatkān ‘āchīwasuksā nai sathan̄ suksā* [Management of vocational education in schools] Retrieved from <http://www.vec.go.th/th-th/เกี่ยวกับสอศ/การจัดการอาชีวศึกษาในสถานศึกษา.aspx>
- Settapong Malisuwan. (2016). *Digital Revolution prawattisat nāmai khōng lōk thamlailāng withī khīt læ khwām chuā dōm dōm* [History of the New World Destroy the way of thinking and the old beliefs] Retrieved from <http://www.telecomjournalthailand.com/digital-revolution-ประวัติศาสตร์หน้าใหม่>
- Whattananarong, K. (2012). *khwāmsamkhan læ patchai thī kiēokhōng kap ‘āchīwasuksā* [Importance and factors related to vocational education] Retrieved from <http://www.thairath.co.th/content/237956>
- Wonganuttararot, P. (2010). *kānboṛihān ngān wichākān* [Academic Administration] Krung Thēp: [Bangkok]: sūn kānphim Krung Thēp Mahā Nakhōn [Bangkok Printing]